

Glasilo

„Slovenskega učiteljskega društva v Ljubljani“.

Urejuje:

Jakob Dimnik,
učitelj na II. mestni šoli v Ljubljani.

Št. 23.

Ljubljana, 1. grudna 1895.

XXXV. leto.

Vsebina: Dell Cott: Volilna pravica stalnih učiteljev. — Jos. Ciperle: Narodna vzgoja. — Občni zbor „Zaveze slov. učiteljskih društev.“ — T. Čampa: VIII. ferialni tečaj za rokotvorna deška dela na Dunaji. — Listek. — Naši dopisi. — Vestnik. — Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Volilna pravica stalnih učiteljev.

Vloga, koju je učiteljsko društvo logaškega okraja vložilo pri okrajnem glavarstvu radi občne volilne pravice, imela je takoj dobre posledice. Cerkniško županstvo vpisalo je v volilni imenik tudi tamošnja gospoda učitelja, a gospodu kapelanu Lavrenčiču to ni ugajalo. Ker je živel še vedno v mislih, da učitelj nima pravice voliti, je reklamoval. Okrajno glavarstvo pa je zavrglo dotično pritožbo ter dalo sledeče poučilo:

... „Isto tako (gospod Lavrenčič je bil reklamoval tudi zoper mnogo posestnikov, a ona rzsodba nas ne mika) se ne more ugoditi daljni zahtevi pritožnika, da se iz volilnega imenika zbršeta Piš Rudolf, učitelj v Cerknici in Juvanc Ferdo, učitelj v Cerknici, ter se ta zahteva odklanja iz naslednjih vzrokov: Vsled določila § 1. št. 2 odstavka f občinskega volilnega reda za Kranjsko imajo volilno pravico za občinski zastop tudi — načelniki — in višji učitelji obč. ljudskih šol. Ker so se v zakonu uvedli poleg načelnikov (to je po sedANJI nomenklaturi — nadučiteljev) tudi z besedico „in“ višji učitelji kot opravičeni občinski volilci, se ima smatrati, da pomenja izraz višji učitelj toliko kot stalno nameščeni učitelj, ter se je izraz „višji učitelj“ rabil le zaradi tega, da se s tem označi stalno nameščeni učitelj (po tedANJI nomenklaturi „Lehrer oder

angestellter Lehrer*), ter da se je ločil od šolskega pomagača ali podučitelja (sedaj provizoričnega učitelja).

Vsled tega mora se stalno nameščenim učiteljem pripoznati po navedenih postavnih določilih volilna pravica ne samo za deželni zbor, ampak tudi za druge postavne zastope, osobito ker bi bilo krivično, ako sme posestnik, ki plačuje 5 gld. davka, voliti, stalno umeščen učitelj pa ne.

Starotržki, po ogromni večini konservativni občinski odbor pa ni hotel vpisati tam službujoča učitelja v volilni imenik, vsled česar sta se gospoda tovariša pritožila ter dobila sledeči odlok:

Štev. 15906.

Vsled Vaše pri županstvu v Starem Trgu vložene reklamacije z dné 23. vinotoka tekočega leta, da bi se vpisali v volilski imenik občine Stari Trg za volitev volilnih mož za deželnega poslanca, določa c. kr. okrajno glavarstvo na podlagi §§ 10. in 15. volilnega reda za deželni zbor kranjski in v smislu § 1. št. 2 odstavek f občinskega volilnega reda za Kranjsko:

„Vaši reklamaciji se ugodi, ter ste se tu uradno vpisali kot stalno nameščen učitelj štirirazredne ljudske šole v Starem Trgu pri Ložu v volilski imenik občine Stari Trg za volitev poslancev v deželni zbor; to pa iz naslednjih vzrokov:

Glasom določila § 1. št. 2 odstavek f občinskega volilnega reda za Kranjsko, imajo volilno pravico za občinski odbor tudi načelniki in višji učitelji občinskih ljudskih učilnic. Glede na to, da so se navedli v zakonu zraven načelnikov ljudskih šol t. j. sedanjih nadučiteljev tudi višji učitelji kot volilci, se ima smatrati, da pomenja izraz „višji učitelj“ v zakonu rabil le zaradi tega, da se s tem označi stalno nameščen učitelj (angestellter Lehrer) ter loči od šolskega pomagača (Schulgehilfen) ali podučitelja, to je sedanjih provizorično nameščenih učiteljev, ki niso bili stalno namešчени (definitivni).

Vsled tega mora se Vam priznati volilna pravica za volitev v deželni zbor, kakor tudi za druga postavna zastopstva, kot občinski odbor in državni zbor. S tem se obvešča tudi županstvo v Starem Trgu.

C. kr. okrajno glavarstvo v Logatci, dné 25. vinotoka 1895.

Dell Cott m. p.

